

PEETRI KOOLI LASTEAIA ÕPPEKAVA

Hoolekogu arvamus 18.08.2026

Kinnitatud Peetri Kooli direktori 02.09.2026 käskkirjaga nr 1.1-2/2026/4

Peetri 2026

SISUKORD

1. ÕPPEKAVA ÜLDOSA	3
1.1. Üldinfo	3
1.2. Lasteaia liik ja eripära	3
2. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ PÕHIMÕTTED	5
2.1. Mäng ja projektõpe	5
2.2. Õppe- ja kasvukeskkond	6
2.3. Lapse heaolu, turvalisus ja koostöö	7
3. RÜHMADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS, SEALHULGAS SUVEPERIOODIL	9
3.1 Lasteaia päevakava	10
3.2 Õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade lõimimine	12
3.3 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus suveperioodil	12
4. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED, SH KORRALDUS	14
4.1. Lapse arengu jälgimise, hindamise ja dokumenteerimise meetodid	14
4.2. Koostöö lapsevanemaga lapse arengu hindamisel	15
4.3. Koolivalmiduse hindamine	15
5. LAPSE ARENGU TOETAMISE JA TOE RAKENDAMISE PÕHIMÕTTED NING KORRALDUS	17
5.1. Üldise toe rakendamine	17
5.2. Lapse individuaalse arengu jälgimine ja individuaalne arenduskava	18
5.3. Tõhustatud toe ja eritoe rakendamine	18
5.4. Kaasava hariduse põhimõtted	18
6. KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	20
6.1. Koostöö eesmärgid	20
6.2. Koostöövormid	21
6.3. Koostöö hoolekoguga	21
7. LASTEAIA ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA MUUTMISE KORD	22
LISAD	23
Lisa 1 Lapse eeldatavad üldoskused ja arengusuunad vanuserühmade kaupa	23
Lisa 2 Õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eeldatavad arengutulemused vanuserühmade kaupa	32

1. ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Peetri Kooli lasteaia õppekava on lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel lähtutakse alusharidusseadusest, alushariduse riiklikust õppekavast, Peetri Kooli põhimäärusest ja arengukavast.

Õppekava lähtub lapse heaolust ja tervikliku arengu toetamisest ning loob aluse lapse individuaalsust, huve, võimeid, arenguvajadusi ja toevajadust arvestava õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks ja läbiviimiseks.

1.1. Üldinfo

Peetri Kool on ühtse asutusena tegutsev lasteaed ja põhikool, mis paikneb kahes õppehoones:

- Peetri Kooli õppehoone- Peetri alevik, Kesktee 11; 6 klassi
- Peetri lasteaia õppehoone – Peetri alevik, Kesktee 12; 2 rühma

Õppekeel: eesti keel

Tööaeg: lasteaed on avatud 7.00 – 18.00

Kodulehekülg: www.peetrikool.ee

e-mail: kool@peetrikool.ee

1.2. Lasteaia liik ja eripära

Peetri lasteaed tegutseb Peetri Kooliga ühtse haridusasutusena. Lasteaias on kaks rühma: liitrühm ja lasteaiarühm. Rühmad kannavad nimesid Väike-Peeter ja Suur-Peeter ning rühmades võivad õppida eri vanuses lapsed.

Rühmade moodustamisel lähtutakse laste vajadustest ja heaolust ning alusharidusseaduses sätestatud rühma moodustamise põhimõtetest ja laste piirarvust. Rühmas, kus õpib tõhustatud tuge või erituge saav laps, arvestatakse rühma piirarvu määramisel alusharidusseaduses sätestatud tingimustega.

Peetri lasteaed võimaldab lastele alates poolteiseaastasest kuni koolikohustuse tekkimiseni alushariduse omandamist ning toetab lapse terviklikku arengut koostöös perega.

Peetri lasteaia eripäraks on väike ja kodune õpikeskkond, eri vanuses laste koosõppimine, projektõppe rakendamine ning koduloolisuse ja looduskeskkonna väärtustamine. Lasteaia

vahetus läheduses asuvad park ja mänguväljak, mis võimaldavad kasutada õppe- ja kasvatustegevuses mitmekesist õue- ja kogukonnakeskkonda.

Lasteaias rakendatakse mõlemas rühmas ühe õpetaja süsteemi, kus rühma meeskond tegutseb koostöiselt ning lähtub ühisest vastutusest laste heaolu, turvalisuse ja arengu toetamisel. Väike kollektiiv võimaldab tihedat koostööd rühmade, juhtkonna, tugispetsialistide ja perede vahel ning toetab lapse individuaalsete vajaduste märkamist ja nendega arvestamist.

Lasteaias luuakse ja hoitakse turvalist, kaasavat ja arengut toetavat õpi- ja kasvukeskkonda, kus väärtustatakse iga lapse individuaalsust ning arvestatakse tema vanuse, arengutaseme, võimete, huvide ja vajadustega.

MISSIOON

Peetri Kooli missioon on teadmisi, positiivseid sotsiaalseid suhteid ja elukeskkonda väärtustava isiksuse arengu toetamine.

VISIOON

Peetri kool on inspireeriva, hooliva ja turvalise õpikeskkonnaga kogukonna kool, mille keskmes on mõtlemise areng.

PÕHIVÄÄRTUSED

KOOSTÖÖ - ainult õpetaja, lapse ja lapsevanema koostöös on võimalik luua lapsele parim arengukeskkond.

KESKKOND – väärtustame elu, loodust ja meid ümbritsevat keskkonda.

LOOVUS - toetame uue ja huvitava jõudmist õppe- ja kasvatustegevusse ning loovat lähenemist probleemide lahendamisele.

INDIVIDUAALSUS – õppe- ja kasvatustegevuse kujundamisel lähtume sellest, et iga inimene on ainulaadne

2. LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ PÕHIMÕTTED

Peetri lasteaia õppe- ja kasvatustegevus lähtub alusharidusseadusest, alushariduse riiklikust õppekavast ning Peetri Kooli lasteaia õppekavast. Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on toetada koostöös perega lapse igakülgset ja järjepidevat arengut ning üldoskuste ja valdkondlike oskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses väärtustatakse lapsepõlve ning toetatakse tasakaalustatult lapse füüsilist, vaimset, emotsionaalset, sotsiaalset ja kõlbelist arengut.

Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- arvestatakse lapse vanuse, arengutaseme, võimete, huvide, vajaduste ning kultuurilise ja keelelise taustaga;
- väärtustatakse iga lapse individuaalsust ning toetatakse tema positiivse enesehinnangu, iseseisvuse, algatusvõime ja vastutustunde kujunemist;
- laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja, keda kaasatakse tegevuste kavandamisse, kellele võimaldatakse valikuid ning keda julgustatakse oma tegevust ja kogemusi mõtestama;
- õppe- ja kasvatustegevus toimub mänguliselt, kogemuslikult ja lõimitult ning seostub lapse igapäevaelu ja ümbritseva keskkonnaga;
- väärtustatakse lapse loovust, uudishimu, omaalgatust, uurimist, avastamist, katsetamist ja probleemide lahendamist;
- luuakse ja hoitakse turvalist, hoolivat, kaasavat ja arengut toetavat õpi- ja kasvukeskkonda;
- toetatakse laste koostöö-, suhtlemis- ja eneseregulatsioonioskuste kujunemist;
- väärtustatakse liikumist, tervislikke eluviise, looduskeskkonda, keskkonnahoidu ja õues õppimist;
- tehakse koostööd lapsevanemate ja vajadusel tugispetsialistidega, lähtudes lapse heaolust ja arenguvajadustest.

2.1. Mäng ja projektõpe

Mäng on lapse põhitegevus ja loomulik õppimise viis. Mängu kaudu omandab ja kinnistab laps uusi teadmisi ja oskusi, väljendab oma kogemusi ja tundeid, arendab kujutlusvõimet ja

loovust, harjutab suhtlemist ja koostööd ning õpib lahendama erinevaid olukordi. Mängulisus on läbiv põhimõte nii igapäevastes õppe- ja kasvatustegevustes kui ka projektõppes.

Peetri lasteaias rakendatakse õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel projektõpet. Projektõpe lähtub laste huvidest, küsimustest, ideedest, algatustest ja varasematest kogemustest ning võimaldab lastel õppida uurimise, avastamise, katsetamise, mängu, praktilise tegevuse ja koostöö kaudu. Projektide kavandamisel arvestatakse laste vanuse, arengutaseme, individuaalsete vajaduste ja rühma eripäraga ning lastele antakse võimalus osaleda projekti suuna ja tegevuste kujundamisel.

Projektõppe kaudu toetatakse lapse loovust, uudishimu, omaalgatust, iseseisvust, koostöö- ja suhtlemisoskust, probleemilahendusoskust, eneseregulatsiooni ning oskust oma tegevust ja kogemusi mõtestada. Õpetaja roll on märgata laste huvisid, ideid ja arenguvajadusi, luua õppimist toetav keskkond, suunata ja toetada laste tegevust ning seostada projektides kujunevad kogemused õppekavas kirjeldatud üldoskuste ja valdkondlike arengutulemustega.

Projektõppes lõimitakse erinevad õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad tervikuks. Projekti käigus põimuvad valdkonnad Mina ja keskkond, Keel ja kõne, Matemaatika, Kunst, Muusika ja Liikumine ning toetatakse lapse üldoskuste arengut.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ei lähtuta jäigalt ette määratud kuu- või nädalateemadest. Projektide sisu, suund ja kestus kujunevad laste huvidest, küsimustest, arenguvajadustest ning projekti loomulikust arengust. Õpetaja jälgib projekti käigus laste õppimist ja arengut, seostab tegevusi õppekava eesmärkide ja eeldatavate arengutulemustega ning kohandab tegevusi vastavalt laste ja rühma vajadustele.

Projektõppe kavandamine ja dokumenteerimine toimub ELIISI keskkonnas. Projekti dokumentatsiooni täiendatakse jooksvalt vastavalt projekti arengule, laste huvidele, ideedele ja tegevustele. Projekti lõppedes analüüsivad õpetajad projekti kulgu, laste osalemist, õppimist ja arengut ning reflekteerivad õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide saavutamist. Refleksiooni tulemusi kasutatakse edasise õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel.

2.2. Õppe- ja kasvukeskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel väärtustatakse erinevaid lapsest lähtuvaid ja aktiivset õppimist toetavaid meetodeid. Õpetaja loob koostöös laste ja rühma meeskonnaga keskkonna,

mis võimaldab lapsel mängida, uurida, avastada, katsetada, teha valikuid, tegutseda iseseisvalt ja koos teistega ning väljendada oma mõtteid ja ideid.

Õpi- ja kasvukeskkonda kujundatakse ja kohandatakse vastavalt laste vanusele, arengutasemele, huvidele, vajadustele ning käimasolevate projektide sisule. Lastele võimaldatakse kasutada mitmekesiseid vahendeid ja materjale, mis toetavad iseseisvat tegutsemist, loovust, uurimist, probleemide lahendamist ja koostööd.

Õppe- ja kasvatustegevust rikastavad õuesõpe, koduloolisus, keskkonnaharidus, õppekäigud, väljasõidud, kohtumised ning koostöö kogukonna ja erinevate koostööpartneritega. Lasteaia lähiümbrust ja looduskeskkonda kasutatakse aktiivselt õpi- ja kasvukeskkonna osana.

Väärtustatakse lasteaia pikaajalisi traditsioone, Eesti kultuuri, rahvakalendri tähtpäevi ja riiklikke pühi. Traditsioonilisi sündmusi ja tähtpäevi seostatakse võimalusel laste huvide, käimasolevate projektide ja õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidega.

Lapse arengu toetamine toimub koostöös lapse, pere, rühma meeskonna ja vajadusel tugispetsialistidega. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel lähtutakse lapse heaolust ning toetatakse iga lapse võimalust osaleda, tegutseda, õppida ja areneda vastavalt oma võimetele ja vajadustele.

2.3. Lapse heaolu, turvalisus ja koostöö

Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel lähtutakse lapse heaolust ning füüsilise, vaimse, emotsionaalse ja sotsiaalse arengu terviklikust toetamisest. Lapsele luuakse võimalusi tegutsemiseks, mängimiseks, liikumiseks, suhtlemiseks, uurimiseks, loomiseks ja eneseväljenduseks.

Lasteaia igapäevane töökorraldus ja päevakava toetavad lapse turvatunnet ning loovad talle eakohase ja etteaimatava päevarütm. Lapsele võimaldatakse turvalises keskkonnas teha valikuid, katsetada, eksida ja uuesti proovida, väljendada oma mõtteid ja tundeid ning õppida lahendama igapäevaseid suhtlus- ja konfliktsituatsioone.

Oluliseks peetakse lapse sujuvat üleminekut kodust lasteaeda, ühelt arenguetapilt teisele ning lasteaiast kooli. Lapse kohanemist ja koolivalmiduse kujunemist toetatakse järjepidevalt koostöös perega, lähtudes lapse individuaalsest arengust ja vajadustest.

Lapsevanemat käsitletakse lapse arengu toetamisel lasteaia olulise koostööpartnerina. Koostöö põhineb vastastikusel usaldusel, lugupidamisel, avatud suhtlemisel ja ühisel vastutusel lapse heaolu ning arengu toetamise eest. Lapsevanemaid kaasatakse võimalusel õppe- ja kasvatustegevusse ning projektõppesse ning neile antakse tagasisidet lapse arengust ja õppimisest.

3. RÜHMADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS, SEALHULGAS SUVEPERIOODIL

Peetri lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise aluseks on alushariduse riiklik õppekava ja Peetri Kooli lasteaia õppekava. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel lähtutakse lapse arengust, huvidest ja vajadustest, rühma eripärast, õppeaasta eesmärkidest ning lasteaia õppekavas kirjeldatud üldoskustest ja valdkondlikest arengutulemustest.

Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini.

Õppe- ja kasvatustegevus toimub kogu õppeaasta jooksul igapäevatoimingute, laste mängu, projektõppe ning kavandatud ja spontaanselt tekkivate tegevuste kaudu. Lastele võimaldatakse tegutseda individuaalselt, paaris, väikestes gruppides ja kogu rühmaga, arvestades laste vanust, arengutaset, huve ja vajadusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ning lähtub projektõppe põhimõtetest. Projektide teemad ja suunad kujunevad laste huvidest, küsimustest, ideedest, kogemustest ja arenguvajadustest. Õpetaja seostab projektide käigus toimuvad tegevused lasteaia õppekava eesmärkide, üldoskuste ja valdkondlike arengutulemustega.

Õppe- ja kasvatustegevuses lõimitakse valdkondi Mina ja keskkond, Keel ja kõne, Matemaatika, Kunst, Muusika ja Liikumine. Valdkondi ei käsitleta eraldiseisvate õppeainetena, vaid neid seostatakse projektide, mängu, igapäevatoimingute ja laste kogemustega terviklikuks õppeprotsessiks.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine, rakendamine, hindamine ja analüüsimine põhineb pedagoogilisel dokumenteerimisel. Projektõppe kavandamine ja dokumenteerimine toimub ELIISI keskkonnas, kus õpetajad kajastavad projekti eesmärgi, seoseid õppekavaga, laste ideid ja huvisid, tegevusi ning projekti arengut. Projekti lõppedes toimub refleksioon, mille käigus analüüsitakse projekti kulgu, laste osalemist, õppimist ja arengut ning püstitatud eesmärkide saavutamist. Refleksiooni tulemusi kasutatakse edasise õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ei määrata tegevustele jätku ajalisi kestusi. Tegevuste kestus ja korraldus kujunevad vastavalt laste vanusele, arengutasemele, keskendumisvõimele, huvile, tegevuse iseloomule ning rühma vajadustele.

Õppe- ja kasvatustegevuses väärtustatakse õues viibimist ja õppimist. Lasteaia lähiümbrust, looduskeskkonda ja kogukonna võimalusi kasutatakse projektõppe ning igapäevase õppe- ja kasvatustegevuse osana. Õuesõpe, õppekäigud, liikumine, vaatlemine, uurimine ja praktiline tegutsemine võimaldavad lastel omandada teadmisi ja kogemusi vahetus keskkonnas.

Õppeaasta jooksul analüüsitakse õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ning õppeaasta lõpus koostatakse õppe- ja kasvatustegevuse kokkuvõte. Analüüsi ja refleksiooni tulemusi kasutatakse järgmise õppeaasta tegevuste kavandamisel.

3.1 Lasteaia päevakava

Õppe- ja kasvatustegevus toimub rühma päevakava alusel. Päevakava loob lapsele turvalise ja eakohase päevarütmi, milles vahelduvad igapäevatoimingud, mäng, õppe- ja kasvatustegevused, liikumine, õues viibimine, söömine, puhkeaeg ning laste vabalt valitud tegevused.

Päevakava koostamisel arvestatakse laste vanuse, arengutaseme ja individuaalsete vajadustega. Päevakava on paindlik ning võimaldab arvestada laste huvid, käimasolevate projektide, ilmastiku, õppekäikude ja muude õppe- ja kasvatustegevust mõjutavate asjaoludega.

Noorematele lastele võimaldatakse päeva jooksul rohkem aega vabaks mänguks, igapäevatoiminguteks ja puhkamiseks. Vanemate laste puhul toetatakse järjest enam iseseisvust, eneseregulatsiooni, koostööoskusi, õppimise alusoskusi ja koolivalmiduse kujunemist.

Lastele võimaldatakse igapäevaselt piisavalt liikumist ja õues viibimist. Õues viibimise korraldamisel arvestatakse ilmastiku, laste vanuse, tervise, heaolu ja turvalisusega.

Puhkeaja korraldamisel arvestatakse lapse vanuse ja individuaalse une- ning puhkevajadusega.

Lasteaeg on avatud kell 7.00–18.00.

Päevakava - Väike-Peeter

7.00-8.30	Laste vastuvõtmine lasteaeda, vabategevus, mäng
------------------	---

8.30-9.00	Hommikusöök
9.00- 12.00	Mäng, projektõpe, õppe- ja kasvatustegevused ning õues tegutsemine
12.00 -12.30	Lõunasöök
12.30-13.00	Ettevalmistus puhkeajaks
13.00-15.00	Puhkeaeg, lõunauinak
15.00-15.30	Laste järk-järguline ärkamine
15.30-16.00	Õhtuode
16.00-18.00	Individuaalne töö, laste vabategevus, mäng

Päevakava - Suur-Peeter

7.00-8.30	Laste vastuvõtmine lasteaeda, vabategevus, mäng
8.30-9.00	Hommikusöök
9.00-12.00	Mäng, projektõpe, õppe- ja kasvatustegevused ning õues tegutsemine
12.00 -12.30	Lõunasöök
12.30-13.30	Ettevalmistus puhkeajaks
13.30-15.00	Puhkeaeg, lõunauinak
15.00-15.30	Laste järk-järguline ärkamine
15.30-16.00	Õhtuode
16.00-18.00	Individuaalne töö, laste vabategevus, mäng

3.2 Õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade lõimimine

Õppe- ja kasvatustegevus on terviklik ning erinevaid valdkondi lõimitakse vastavalt laste huvidele, projektide sisule, igapäevaelus tekkivatele olukordadele ja õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidele.

Õppe- ja kasvatustegevuses lõimitakse järgmisi valdkondi:

- Mina ja keskkond;
- Keel ja kõne;
- Matemaatika;
- Kunst;
- Muusika;
- Liikumine.

Eesti keelt teise keelena kõneleva lapse eesti keele arengut toetatakse lõimitult igapäevastes tegevustes, mängus, suhtlemises ja projektõppes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja individuaalseid vajadusi.

Lapse põhitegevus on mäng ning valdkondlike oskuste arengut toetatakse mängu, projektõppe, igapäevatoimingute, uurimise, avastamise, liikumise, loovtegevuste ja suhtlemise kaudu.

Õpetaja valib ja kohandab tegevuste sisu, meetodeid, vahendeid ja õpikeskkonda vastavalt laste vanusele, arengutasemele, huvidele, vajadustele ning projekti eesmärkidele. Lastele võimaldatakse teha valikuid, algatada tegevusi, esitada küsimusi, uurida, katsetada, teha koostööd ning oma kogemusi ja tegevust mõtestada.

Liikluskasvatust lõimitakse igapäevasesse õppe- ja kasvatustegevusse, projektõppesse, õppekäikudesse ja õuesõppesse, lähtudes lapse vanusest, arengutasemest ning eelkõige lapse kodu- ja lasteaiaümbruse liikluskeskkonnast.

3.3 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus suveperioodil

Suveperioodil jätkub õppe- ja kasvatustegevus mängulise, paindliku ja laste huvidest lähtuva tegevusena. Suuremat tähelepanu pööratakse vabale mängule, liikumisele, õues viibimisele, looduse uurimisele, loovtegevustele ning laste omavahelisele suhtlemisele ja koostööle.

Võimalusel toimub suurem osa tegevustest õues ning kasutatakse lasteaia lähiümbrust ja looduskeskkonda. Tegevuste kavandamisel arvestatakse laste vanuse, vajaduste, kohalolevate laste koosseisu, ilmastiku ja võimalustega.

Suveperioodil ei ole eesmärgiks uute projektide või õppekava tulemuste süsteemne läbimine. Õpetajad toetavad laste juba kujunenud oskuste kasutamist ja kinnistumist igapäevastes mängudes, tegevustes ja suhtlemises ning lähtuvad laste huvidest ja spontaanselt tekkivatest õppimisvõimalustest.

Lasteaia töökorraldus suveperioodil, sealhulgas rühmade ühendamine ja kollektiivpuhkuse aeg, korraldatakse vastavalt lasteaia töökorraldusele.

4. LAPSE ARENGU ANALÜÜSIMISE JA HINDAMISE PÕHIMÕTTED, SH KORRALDUS

Lapse arengu jälgimine ja hindamine on igapäevase õppe- ja kasvatustegevuse loomulik osa. Selle eesmärk on mõista lapse individuaalset arengut, märgata tema tugevusi, huvisid ja arenguvajadusi, selgitada välja võimaliku toe vajadus ning kavandada lapse arengut toetavaid tegevusi koostöös lapse ja lapsevanemaga.

Lapse arengut jälgitakse ja analüüsitakse järjepidevalt igapäevatoimingutes, vabamängus, projektõppes ning muudes õppe- ja kasvatustegevustes. Hindamisel lähtutakse lapse individuaalsest arengust ning lasteaia õppekavas kirjeldatud üldoskustest ja õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eeldatavatest arengutulemustest.

Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades tema pingutusi, saavutusi, arengut, positiivseid hoiakuid, huvisid ja toimetulekut. Lapsi ei võrrelda omavahel. Eeldatavaid arengutulemusi käsitletakse orientiirina lapse arengu jälgimisel ning edasise õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel.

Lapse arengu hindamisel arvestatakse lapse vanust, individuaalset arengut, võimeid, huvisid, vajadusi ning keelelist ja kultuurilist tausta. Lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust tutvustatakse lapsevanematele.

4.1. Lapse arengu jälgimise, hindamise ja dokumenteerimise meetodid

Lapse arengu jälgimiseks, hindamiseks ja analüüsimiseks kasutatakse erinevaid meetodeid ja vahendeid, lähtudes lapse vanusest, individuaalsest arengust ning hindamise eesmärgist.

Lapse arengu jälgimisel kasutatakse muu hulgas:

- igapäevast vaatlust mängus, projektõppes, igapäevatoimingutes ja suhtlemissituatsioonides;
- õpetaja tähelepanekuid ja kirjeldusi;
- vestlusi lapsega;
- lapse eneseväljenduse ja tegevuse jälgimist;
- lapse tööde, loominguliste tegevuste ja muude töönaidiste analüüsi;
- projektõppe käigus kogutud tähelepanekuid ja dokumentatsiooni;
- vajadusel lapse arengut toetavaid vaatluslehti, ülesandeid ja muid hindamisvahendeid;

- koostööd lapsevanemate ja tugispetsialistidega.

Lapse arengu jälgimise ja hindamise tulemused dokumenteeritakse ELIISi keskkonnas. Dokumenteerimisel lähtutakse lapse individuaalsest arengust ning õppekavas kirjeldatud üldoskustest ja valdkondlikest arengutulemustest.

Õpetaja koostab vähemalt üks kord õppeaastas iga lapse arengust kirjaliku kokkuvõtte. Kokkuvõttes kirjeldatakse lapse arengut, tugevusi, huvisid, omandatud oskusi ja vajadusel edasist arengut toetavaid eesmärke ning tegevusi.

Lapsega seotud arengualane dokumentatsioon on konfidentsiaalne ning lapsevanemale kättesaadav vastavalt lasteaias kehtivale korraldusele.

4.2. Koostöö lapsevanemaga lapse arengu hindamisel

Lapsevanemaga vahetatakse regulaarselt teavet lapse arengu, õppimise, heaolu ja toimetuleku kohta. Lapsevanem kaasatakse lapse arengut puudutavate otsuste tegemisse ning vajadusel lepatakse koostöös kokku lapse edasist arengut toetavad tegevused.

Lapsevanemale tehakse kättesaadavaks vähemalt üks kord õppeaastas koostatud kirjalik kokkuvõte lapse arengust.

Vajadusel viiakse lapse arengu toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestlus. Arenguvestlusel:

- antakse lapsevanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimisest;
- kuulatakse lapsevanema seisukohti ja ootusi lapse arengu suhtes;
- arutatakse lapse tugevusi, huvisid ja arenguvajadusi;
- lepatakse vajadusel kokku lapse edasist arengut toetavad eesmärgid ja tegevused.

Arenguvestlus on usalduslik ja lapse arengule keskenduv koostöövestlus. Arenguvestluse käigus saadud teavet käsitletakse konfidentsiaalselt ning vestluse tulemused dokumenteeritakse vastavalt lasteaias kehtivale korrale.

4.3. Koolivalmiduse hindamine

Koolivalmiduse kujunemist toetatakse kogu lasteaias viibimise aja jooksul, lähtudes lapse individuaalsest arengust ning õppekavas kirjeldatud üldoskustest ja valdkondlikest arengutulemustest.

Koolimineva lapse arengut ja koolivalmidust jälgitakse ning hinnatakse koostöös lapsevanema ja vajadusel tugispetsialistidega.

Koolimineva lapse kohta koostatakse koolivalmiduskaart, milles kirjeldatakse lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemusi. Koolivalmiduskaart annab ülevaate lapse arengust ning toetab lapse sujuvat üleminekut lasteaiast kooli.

Koolivalmiduskaardi andmed kantakse Eesti hariduse infosüsteemi vastavalt kehtivates õigusaktides sätestatud korrale.

5. LAPSE ARENGU TOETAMISE JA TOE RAKENDAMISE PÕHIMÕTTED NING KORRALDUS

Peetri lasteaias lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest ning iga lapse õigusest saada tema individuaalsetele vajadustele ja võimetele vastavat tuge. Lapse arengu toetamisel lähtutakse tema tugevustest, arenguvajadustest ja heaolust ning tehakse koostööd lapsevanema, rühma meeskonna, tugispetsialistide ja vajadusel teiste lapse arengut toetavate spetsialistidega.

Õpetajad jälgivad lapse arengut ja toimetulekut igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses ning kohandavad tegevusi, meetodeid, vahendeid ja õpi- ja kasvukeskkonda vastavalt lapse individuaalsetele vajadustele ja võimetele.

Kui lapsel ilmneb vajadus täiendava toe järele, teavitatakse sellest lapsevanemat ning koostöös selgitatakse välja lapse arenguvajadused ja sobivad toetusmeetmed. Vajadusel kaasatakse tugispetsialistid ja teised lapse arengut toetavad spetsialistid.

Lapsele rakendatava toe eesmärk on võimaldada tal osaleda õppe- ja kasvatustegevuses vastavalt oma võimetele, toetada tema arengut ja heaolu ning ennetada võimalike raskuste süvenemist.

5.1. Üldise toe rakendamine

Lapsele, kellel ilmneb kohanemiskursi või kes vajab eeldatavate arengutulemuste saavutamisel täiendavat tuge, rakendatakse vajadusel üldist tuge.

Üldise toe raames võib vastavalt lapse vajadustele rakendada:

- õpetaja individuaalset lisajuhendamist;
- tegevuste, õppematerjalide ja õpi- ja kasvukeskkonna kohandamist;
- õpet individuaalselt või väikeses rühmas;
- tugispetsialisti teenust;
- muid lapse individuaalsetest vajadustest lähtuvaid toetusmeetmeid.

Lapsele rakendatava toe sobivust ja tulemuslikkust jälgitakse ning vajadusel kohandatakse.

5.2. Lapse individuaalse arengu jälgimine ja individuaalne arenduskava

Kui laps vajab täiendavat tuge, dokumenteeritakse lapse arengu hindamise tulemused, õpetajate ja tugispetsialistide tähelepanekud, rakendatud tugimeetmed ning nende tulemuslikkus lapse individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Lapse individuaalse arengu toetamiseks võib kokkuleppel lapsevanemaga teha kohandusi õppe- ja kasvatustegevuse sisus ja korralduses ning õpi- ja kasvukeskkonnas.

Vajadusel koostatakse lapsele koostöös õpetaja, tugispetsialistide, tugiteenuste koordineerija ja lapsevanemaga individuaalne arenduskava. Individuaalses arenduskavas määratletakse lapse arengueesmärgid ning nende saavutamiseks vajalikud tegevused ja toetusmeetmed.

Individuaalse arenduskava rakendamist ja lapse arengut jälgitakse järjepidevalt. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse koostöös lapsevanema ja lapse arengut toetavate spetsialistidega kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengueesmärkide saavutamisest, rakendatud toe tulemuslikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

5.3. Tõhustatud toe ja eritoe rakendamine

Kui lasteaias rakendatud üldine tugi ei anna lapse arenguks soovitud tulemusi, tehakse koostööd lapsevanemaga lapse täiendava toe vajaduse väljaselgitamiseks ning vajadusel soovitatakse lapsevanemal pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole.

Tõhustatud tuge või erituge rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja lapsevanema nõusolekul vastavalt kehtivates õigusaktides sätestatule.

Toe rakendamisel tehakse koostööd lapsevanema, õpetajate, tugispetsialistide, tugiteenuste koordineerija ja vajadusel teiste spetsialistidega. Lapsele tagatakse tema vajadustele vastav tugi ning võimalikult sobiv õpi- ja kasvukeskkond, mis toetab tema osalemist igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses.

Rakendatud toe tulemuslikkust hinnatakse regulaarselt ning vajadusel tehakse koostöös lapsevanema ja spetsialistidega muudatusi lapsele pakutavas toes.

5.4. Kaasava hariduse põhimõtted

Peetri lasteaias väärtustatakse iga lapse individuaalsust ja võimalust osaleda lasteaia igapäevaelus vastavalt oma võimetele ja vajadustele. Laste erinevusi käsitletakse loomuliku

osana rühma mitmekesisusest ning lapse arengut toetatakse viisil, mis võimaldab tal kogeda kuuluvust, eduelamust ja aktiivset osalemist.

Õpi- ja kasvukeskkonda, tegevusi, meetodeid ja vahendeid kohandatakse vajadusel lapse arengust ja individuaalsetest vajadustest lähtudes. Lapsele võimaldatakse jõukohaseid väljakutseid ning toetatakse tema tugevuste, iseseisvuse, enesekindluse ja osalusvõimaluste kujunemist.

Lapse arengut toetatakse võimalikult varakult, lähtudes märgatud vajadusest. Toe kavandamisel ja rakendamisel lähtutakse lapse terviklikust arengust ning arvestatakse tema tugevuste, huvide, võimete ja arenguvajadustega.

Lapse arengu toetamine on koostöö, millesse kaasatakse vastavalt vajadusele laps, lapsevanem, õpetajad, rühma meeskond, tugispetsialistid, tugiteenuste koordineerija ja teised lapse arengut toetavad spetsialistid.

Lapsevanemat teavitatakse lapse toe vajadusest, kavandatavatest toetusmeetmetest ja nende tulemuslikkusest ning lapsevanem kaasatakse lapse arengut ja tuge puudutavate otsuste tegemisse.

6. KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

Peetri lasteaias käsitletakse lapsevanemat olulise koostööpartnerina lapse arengu, õppimise, tervise ja heaolu toetamisel. Koostöö põhineb vastastikusel usaldusel, lugupidamisel, avatud suhtlemisel ning lapse huvide ja individuaalsusega arvestamisel.

Lasteaed ja lapsevanemad teevad koostööd, et luua lapsele turvaline, toetav ja arengut soodustav õpi- ja kasvukeskkond. Lapsevanem kaasatakse lapse arengut puudutavate otsuste tegemisse ning talle antakse võimalus osaleda õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel.

Lapsevanemaid teavitatakse lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtetest, eesmärkidest, projektõppe korraldusest ning rühma tegevustest. Õpetajad ja lapsevanemad vahetavad regulaarselt teavet lapse arengu, õppimise, tervise, heaolu ja toimetuleku kohta.

Lapsevanemale luuakse võimalused saada tuge ja nõu lapse arengu ja kasvatamisega seotud küsimustes. Vajadusel kaasatakse koostöösse õppejuht, direktor, tugispetsialistid ja teised lapse arengut toetavad spetsialistid.

Lapse ja tema pere kohta saadud teavet käsitletakse konfidentsiaalselt ning kasutatakse üksnes lapse heaolu ja arengu toetamise eesmärgil.

6.1. Koostöö eesmärgid

Koostöö lapsevanematega eesmärk on:

- luua avatud ja usalduslik partnerlussuhe lapse perega;
- toetada lapse arengut, õppimist, tervist ja heaolu koostöös perega;
- kaasata lapsevanemaid võimalusel õppe- ja kasvatustegevusse ning projektõppesse;
- võimaldada lapsevanematel teha ettepanekuid ja anda tagasisidet lasteaia tegevuse kohta;
- toetada lapse sujuvat kohanemist lasteaiaga ning üleminekut lasteaia kooli;
- kaasata lapsevanemaid lasteaia üritustesse, projektidesse, õppekäikudesse ja muudesse ühistegevustesse;
- kasutada lapsevanemate teadmisi, kogemusi ja võimalusi õppe- ja kasvatustegevuse rikastamiseks;
- arendada lasteaia tegevust lapsevanematelt saadud tagasiside põhjal.

6.2. Koostöövormid

Koostöö lapsevanematega toimub erinevates vormides vastavalt lapse, pere ja rühma vajadustele.

Koostöövormideks on:

- igapäevane suhtlemine lapse lasteaeda tulekul ja lasteaiast lahkumisel;
- info ja teadete edastamine ELIISi keskkonnas;
- lapse arengu kohta regulaarse tagasiside andmine;
- vähemalt üks kord õppeaastas lapse arengust kirjaliku kokkuvõtte koostamine ja lapsevanemale kättesaadavaks tegemine;
- vajaduspõhised arenguvestlused ja individuaalsed vestlused lapsevanemaga;
- rühma lastevanemate koosolek vähemalt üks kord õppeaastas ja vajadusel sagedamini;
- lapsevanemate kaasamine projektõppesse, õppekäikudesse, üritustesse ja muudesse ühistegevustesse;
- lapsevanemate nõustamine ja vajadusel tugispetsialistide kaasamine;
- lapsevanemate tagasiside ja rahulolu-uuringud;
- hoolekogu kaudu toimuv koostöö;
- lasteaia ja Peetri Kooli veebilehe ning teiste kokkulepitud infokanalite kasutamine.

Enne lapse lasteaeda tulekut võimaldatakse lapsel ja lapsevanemal tutvuda lasteaia, rühma, töötajate, päevakava ja kodukorraga, et toetada lapse võimalikult sujuvat kohanemist.

6.3. Koostöö hoolekoguga

Hoolekogu on lasteaia, lapsevanemate ja lasteaia pidaja koostööorgan, kes osaleb lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse ning arengutingimuste kujundamises vastavalt kehtivates õigusaktides ja Peetri Kooli põhimääruses sätestatule.

Lapsevanemate esindajad valitakse hoolekogusse vastavalt kehtivale hoolekogu moodustamise korrale. Hoolekogule tutvustatakse lasteaia tegevust ja olulisi arengusuundi ning küsitakse hoolekogu arvamust õigusaktides sätestatud juhtudel.

7. LASTEAIA ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA MUUTMISE KORD

Peetri Kooli lasteaia õppekava rakendamist analüüsitakse ja hinnatakse järjepidevalt. Õppekava arendamisel lähtutakse kehtivatest õigusaktidest, alushariduse riiklikust õppekavast, lasteaia arenguvajadustest, sisehindamise tulemustest ning õppe- ja kasvatustegevuse käigus saadud kogemustest ja tagasisidest.

Õppekava vaadatakse üle vastavalt vajadusele ning seda täiendatakse või muudetakse, kui muutuvad õigusaktid, lasteaia töökorraldus, õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted või ilmneb muu sisuline vajadus.

Õppekava ja selle muudatused koostab direktor koostöös lasteaia õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega. Muudatusettepanekuid võivad teha lasteaia töötajad, lapsevanemad ja hoolekogu.

Enne õppekava või selle muudatuste kinnitamist kuulab direktor ära hoolekogu arvamuse.

Lasteaia õppekava ja selle muudatused kinnitab direktor ning õppekava avalikustatakse Peetri Kooli veebilehel.

Õppekava rakendamise, ajakohasuse ja uuendamise korraldamise eest vastutab direktor.

LISAD

Lisa 1 Lapse eeldatavad üldoskused ja arengusuunad vanuserühmade kaupa

1. Üldpõhimõtted

Eeldatavad oskused vanuserühmade kaupa on õpetajale praktiliseks orientiiriks õppe- ja kasvatustegevuse, sh projektõppe kavandamisel, lapse arengu jälgimisel ja dokumenteerimisel.

Vanuserühmade eeldatavaid tulemusi ei käsitleta kõigile samaealistele lastele ühesuguste kohustuslike saavutusnormidena. Lapse areng on individuaalne ning tulemuste tõlgendamisel arvestatakse lapse arengutaset, huvisid, võimeid, kogemusi, kodust keelt ja toevajadust.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel lähtutakse lapse huvidest ja algatusest, mängulisusest, uurimisest, katsetamisest, koostööst ning erinevate õppevaldkondade lõimimisest. Projektõppes valitakse ja seostatakse arengutulemusi projekti sisu, laste küsimuste, huvide ja tegeliku arenguvajadusega.

Õpetaja ei pea ühe projekti ega kindla ajaperioodi jooksul käsitlema kõiki tabelites toodud tulemusi. Tulemused toetavad pikaajalist ja järjepidevat õppe- ja kasvatustöö kavandamist ning lapse arengu märkamist.

2. Lapse individuaalse arengu toetamine

Õppe- ja kasvatustegevust kohandatakse vastavalt lapse individuaalsele arengule ja vajadustele. Vajaduse korral muudetakse tegevuse raskusastet, tempot, juhiste hulka, vahendeid, rühma suurust või täiskasvanu toe määra.

Lapse osalemist ja mõistmist võivad toetada visuaalsed abivahendid, pildikaardid, žestid ja viiped, korduvad keelemudelid, sensoorsed tegevused, sobiv mängupartner, tegevuste jaotamine väiksemateks etappideks ning turvaline ja etteaimatav õpikeskkond.

Lapse arengu toetamisel tehakse koostööd lapsevanema ja vajaduse korral tugispetsialistidega. Lapse tugevusi, edusamme ja toevajadust käsitletakse terviklikult ning igapäevase õppe- ja kasvatustegevuse osana.

3. Üldoskused ja õppevaldkondade eeldatavad tulemused

Alljärgnevad tulemused on kohandatud Peetri Kooli lasteaias vanuselise koosseisu järgi. Kuna lasteaias tegutseb 1,6–4-aastaste laste liitühm, on kuni kolmeaastaste laste puhul toodud eraldi välja üldoskuste arengusuunad. Vanuserühmade 3–4, 4–5, 5–6 ja 6–7 aastat tabelid lähtuvad alushariduse riiklikust õppekavast ning on õpetajale praktiliseks orientiiriks projektõppe kavandamisel ja lapse arengu järjepideval jälgimisel.

Valdkondade tulemusi lõimitakse projektõppes teiste õppevaldkondade ja üldoskustega ning rakendatakse laste huvidest ja projekti sisust lähtudes.

4. Kasutamine projektõppes ja ELIISis

Projekti kavandamisel valib õpetaja käesolevast dokumendist need üldoskused ja valdkondlikud arengutulemused, mida projekt sisuliselt toetab. Projekti arenedes võib eesmärgi ja oodatavaid tulemusi täpsustada või täiendada.

Projektõppe dokumenteerimine toimub ELIISI keskkonnas jooksvalt. Õpetaja kajastab projekti arengut, laste ideid ja küsimusi, olulisi tegevusi, tähelepanekuid laste õppimise ja arengu kohta ning projekti lõpus refleksiooni.

Lapse arengu hindamisel ei lähtuta üksnes üksiku tegevuse sooritamisest, vaid vaadeldakse oskuse avaldumist erinevates olukordades ja pikema aja jooksul. Hindamise eesmärk on märgata lapse arengut, kavandada edasist õpet ning vajaduse korral kohandada lapsele pakutavat tuge.

1,6-3-AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

1,6-3-aastaste laste liitühmas käsitletakse alljärgnevaid tulemusi arengusuundadena, mille poole laps liigub kolmanda eluaasta jooksul. Neid ei käsitleta 1,6-aastasele lapsele esitatavate nõuetena. Lapse arengu jälgimisel arvestatakse tema täpset vanust, individuaalset arengut, kogemusi, huvisid, kodust keelt ja toevajadust.

Kuni kolmeaastaste laste puhul toetatakse arengut terviklikult üldoskuste kaudu. Õppimine toimub eelkõige mängus, igapäevatoimingutes, suhtlemises, liikumises, uurimises ja täiskasvanuga ühistegevuses. Projektõppe elemente rakendatakse eakohaselt: õpetaja lähtub laste huvist ja tähelepanekutest ning loob lühikesi, kogemuslikke ja mängulisi uurimisvõimalusi.

	Arengusuunad kolmanda eluaasta lõpuks
Mänguoskused	• keskendub eakohaselt mängule, noorema lapse puhul täiskasvanu toel; • kasutab mängus erinevaid vahendeid ning leiab neile lihtsaid uusi kasutusviise; • jäljendab mängus tuttavaid tegevusi ja varasemaid kogemusi; • seob järjest mitu lihtsat mängulist toimingut; • tunneb huvi kaaslaste mängu vastu, liitub mänguga ja kutsub teisi mängima; • harjutab heatahtlikku suhtumist kaaslaste mängu ning lihtsate mängureeglite järgimist.

Tunnetus- ja õpioskused	• tunneb huvi ümbritseva maailma vastu ning uurib seda erinevate meeltega; • keskendub huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele; • mõistab lihtsat kõnet ja igapäevaseid juhiseid; • kasutab eneseväljenduseks järjest mitmekesisemat sõnavara ning osaleb vestluses; • kuulab ja jälgib lühikesi jutte, laule ja ühistegevusi; • märkab esemete ja nähtuste sarnasusi ning erinevusi; • rühmitab esemeid ühe lihtsa tunnuse alusel; • paneb detailidest kokku lihtsa terviku.
Sotsiaalsed oskused	• märkab ja kirjeldab ennast ning teisi lihtsate väliste tunnuste kaudu; • tunneb huvi mängukaaslaste vastu ja õpib nendega arvestama; • osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; • mõistab ja harjutab lihtsaid rühma kokkuleppeid; • loob tuttavate lastega esimesi püsivamaid sõprussuhteid; • harjutab asjade jagamist ja kordamööda tegutsemist; • algatab suhtlust laste ja täiskasvanutega; • väljendab oma vajadusi, soove ja eelistusi eakohasel viisil.
Eneseregulatsiooni oskused	• kohaneb järk-järgult vanematest eemaloleku ja lasteaia päevakorraldusega; • tuleb täiskasvanu toel toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga; • harjutab ootamist ja oma hetkeimpulsside pidurdamist; • õpib täiskasvanu toel tugevate tunnetega toime tulema ja rahunema; • areneb igapäevastes eneseteenindusoskustes vastavalt oma vanusele ja võimetele; • osaleb pärast tegevust vahendite ja mänguasjade korrastamises.

MÄNGUOSKUSED

Mäng on lapse loomulik õppimise, suhtlemise ja eneseväljenduse viis. Projektõppes luuakse võimalusi vabamänguks, rolli- ja ehitusmänguks, reeglimängudeks ning laste enda algatatud mänguideede arendamiseks.

3–4	4–5	5–6	6–7
Keskendub lühiajalisele ja lihtsale mängule täiskasvanu toel.	Keskendub iseseisvalt lühiajalisele ja lihtsale mängule	Keskendub pikemaajaliselt enda valitud mängule	Suudab mängule keskenduda
Matkib tuttavaid olukordi (nt söögi tegemine, magama panek) oma kogemustest lähtuvalt.	Kasutab mängus õpetaja antud või olemasolevaid vahendeid ning jälgendab lihtsaid tegevusi	Kasutab mängus vahendeid iseseisvalt, asendades neid vajadusel muu sobivaga	Kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid
Algatab lihtsaid mänge (nt autosõit).	Rakendab mängudes fantaasiaelemente, sidudes isiklikke kogemusi	Rakendab mängudes erinevatest allikatest saadud kogemusi, teadmisi ja muljeid	Rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi
Kasutab mänguasju tavapärasel moel (nt sõidutab autot, paneb nukule mütsi pähe)	Algatab lihtsamaid mänge (nt „teeme kooki”)	Algatab mänge ja toob neisse uusi ideid	Näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja loovust
Soovib teiste algatatud mängus osaleda, võib vajada julgustust ja tuge	Algatab lihtsama sisuga lühiajalisi mänge	Mängib üksi ja koos kaaslasega ning muudab mängu kulgu	Algatab mänge ja arendab mängude sisu
Mängib lihtsat rollimängu täiskasvanu toel	Võtab mängudes lihtsamaid rolle, kasutades matkimisel liikumist, kõne ja hääletooni	Omandab mängudes rollidele iseloomuliku käitumise, tuginedes oma kogemusele	Täidab mängudes erinevaid rolle
Mängib mänge ja püüab teha koostööd eakaaslastega (paaris, väikeses grupis) täiskasvanu toel	Algatab mängu, leiab mängukaaslased ja püüab nendega arvestada	Suudab mängudes ülesandeid ja rolle jaotada ning kokkuleppeid sõlmida	Suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele
Osaleb reeglitega mängus koos täiskasvanuga (nt peitus) ja suudab oodata oma korda	Järgib tuttava mängu reegleid koos kaaslastega, vajadusel täiskasvanu abiga	Järgib mängureeglite täitmist enda ja teiste poolt	Järgib mängu reegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada

Tunneb rõõmu koosmängust täiskasvanu toel	Õpib oma tundeid võidu ja kaotuse korral väljendama, võib selleks vajada täiskasvanu tuge	Väljendab oma tundeid võidu ja kaotuse korral ning mõistab, et mängus on võimalik veel proovida	Tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega
---	---	---	--

SOTSIAALSED OSKUSED

Sotsiaalseid oskusi toetatakse igapäevastes suhetes, koosmängus, projektide ühises kavandamises, valikute tegemises ja probleemide lahendamises.

3–4	4–5	5–6	6–7
Suhtleb eakaaslastega ja tuttavate täiskasvanutega	Alustab vestlust, osaleb mängudes ja räägib oma mõtetest	Vestleb vabalt, loob ja hoiab sõprussuhteid	Tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda
Märkab täiskasvanu suunamisel teise lapse tundeid, reageerib lihtsatele emotsioonidele (rõõm, kurbus)	Märkab teiste tundeid, püüab lohutada või aidata	Arvestab teiste tunnetega grupitegevustes	Püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses
Jagab mänguasju täiskasvanu julgustusel	Teeb koostööd väikeses grupis, lihtsates olukordades pakub ja küsib abi	Töötab grupis ühise eesmärgi nimel, abistab vajadusel kaaslast	Oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi
Mõistab lihtsate olukordade sobivust täiskasvanu abil	Tunneb ära sobimatu käitumise, kui sellele viidatakse ning leiab täiskasvanu suunamisel sobiva käitumisviisi	Teeb ise valikuid käitumisviiside vahel ja õpib neid tagajärgedega seostama	Teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi
Järgib lihtsaid kokkuleppeid ja õpib viisakusreegleid täiskasvanu juhendamisel	Tuletab meelde ja püüab järgida rühma kokkuleppeid ning lihtsamaid viisakusreegleid, vajadusel täiskasvanu toel	Järgib rühma reegleid ja üldtunnustatud viisakusreegleid	Järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme.

Märgab, et inimesed võivad välja näha erinevad (nt nahavärv, kasv)	Märgab inimeste erinevusi ja suhtub neisse heatahtlikult	Märgab, et inimesed võivad erineda oma vajaduste, võimete ja kommete poolest	Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad
Avaldab eelistust kahe valiku vahel	Pakub ideid tegevuste osas	Arutab valikuid ja otsustab koos kaaslastega.	Osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides
Proovib uut tegevust täiskasvanu toel	Tegutseb muutunud olukorras täiskasvanu juhiste toel	Püüab uudsetes olukordades ise hakkama saada, vajadusel küsides täiskasvanu abi	Suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides

ENESEREGULATSIOONOOSKUSED

Eneseregulatsiooni toetatakse turvalise päevakava, kokkulepete, valikute, iseseisva tegutsemise ning sobivate rahunemis- ja enesejuhtimisvõtete kaudu.

3–4	4–5	5–6	6–7
Väljendab oma emotsioone füüsiliselt (nt nutt, kallistamine).	Kirjeldab lihtsamaid emotsioone täiskasvanu toel (nt olen rõõmus, olen kurb).	Suudab emotsioone kirjeldada – mis teeb kurvaks või õnnelikuks – ja õpib mõistma ka keerukamaid tundeid (nt uhkus, häbi jm).	Suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada
Osaleb täiskasvanu toel mängudes ja igapäevategevustes	Algatab mõningaid mängu ja tegevusi täiskasvanu suunamisel	Kavandab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatu enamasti lõpuni, kuid võib vajada täiskasvanu abi	Kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni
Järgib lihtsamaid juhiseid täiskasvanu suunamisel ja keskendub lühiajaliselt alustatud tegevusele	Lahendab ülesandeid ja teeb koostööd kaaslastega, vajades täiskasvanu juhendamist	Tegutseb iseseisvalt ja grupis eesmärgipäraselt, suutes keskenduda ja pingutada ülesannete täitmisel, vajadusel täiskasvanu toel	Suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda
Saab aru lihtsamatest käitumisreeglitest ning püüab neid täiskasvanu toel igapäevategevustes järgida	Oskab tuttavas keskkonnas sobivalt käituda ning teab, mida tohib, mida mitte	Oskab avalikus ruumis (nt teater, kontsert, liiklus) sobivalt käituda ja lähtuda kokkulepitud reeglitest	Oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele

Osaleb täiskasvanu suunamisel rahunemist soodustavates tegevustes	Õpib täiskasvanu toel vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi	Kasutab tuttavaid rahunemist ja vaimset tasakaalu toetavaid võtteid, vajadusel täiskasvanu toel	Oskab vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi
Saab hakkama lihtsamate eneseteenindamise toimingutega (riietumine, söömine, tualeti kasutamine) ja tööharjumustega (lehtede riisumine, mänguasjade koristamine)	On omandanud esmased eneseteenindamise ja tööharjumused, võib vajada täiskasvanu tuge	Saab hakkama eneseteenindamisega ja on omandanud enesekohased tööharjumused (isiklike asjade hoidmine, vahendite heaperemehelik kasutamine)	Saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

Tunnetus- ja õpioskusi arendatakse eelkõige uurimise, küsimuste esitamise, katsetamise, arutlemise, probleemilahenduse ja õpitu rakendamise kaudu.

3–4	4–5	5–6	6–7
Keskendub huvipakkuvale tegevusele lühiajaliselt, vajadusel täiskasvanu toel	Keskendub huvipakkuvale tegevusele ning püüab alustatud tegevuse lõpetada, vajadusel täiskasvanu toel	Keskendub huvipakkuvale tegevusele ning viib alustatud tegevuse enamasti lõpule	Suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda
Saab aru lihtsatest ja tuttavatest lausetest ning reageerib kuuldule enamasti konkreetse tegevusega, täiskasvanu juhendamisel	Täidab täiskasvanu poolt antud ülesande, vastates lihtsatele küsimustele	Reageerib sobivalt täiskasvanu juhiste ja osaleb lühikeses arutelus	Saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi
Järgib täiskasvanu toel üheosalist juhust (nt „Palun pese käed”)	Täidab kaheosalist juhust, kui tegevused on tuttavad ja lihtsad (nt „Palun pane riided selga ja pese käed”), vajadusel täiskasvanu toel	Täidab iseseisvalt lihtsamat kahe-kolmeosalist juhust, kui tegevused on seotud igapäevatoimingutega (nt „Palun pane riided selga, siis jalanõud jalga ja lõpuks mine mänguplatsile”)	Suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust

Väljendab täiskasvanu abil oma mõtteid lihtsate lausetega ja esitab küsimusi	Väljendab oma mõtteid, kasutades lihtsamaid põhjendusi (nt „sest mulle ei meeldi“) ja küsimusi (nt „kuidas see töötab?“) ning arutleb igapäevaste teemade üle, vajadusel täiskasvanu suunamisel	Esitab küsimusi, avaldab arvamust (nt „Ma arvan, et...“) ja arutleb lihtsate probleemide üle (nt mida teha, kui keegi on kurb)	Esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada
Rühmitab täiskasvanu toel esemeid ühe selge ja nähtava tunnuse järgi (nt kõik punased klotsid)	Rühmitab esemeid kahe erineva nähtava tunnuse alusel (nt kollased suured pallid)	Oskab rühmitada esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste ning ühe ja sama eseme mitme erineva tunnuse järgi (nt pall on ümmargune, punane ja mängimiseks)	Oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada
Kirjeldab täiskasvanu suunamisel üksteisele järgnevaid tegevusi, mis on seotud isikliku kogemusega (nt „vihma sadas, ei saanud õue minna“)	Eristab hulkade suurust ja proovib loendada või järjestada ning kirjeldab lihtsaid põhjus-tagajärg seoseid igapäevastes olukordades (nt „kuna sa jooksid, siis kukkusid“)	Suudab iseseisvalt loendada, võrrelda hulki ja oskab kirjeldada sündmuses ning nähtuses põhjus-tagajärg seoseid	Saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna
Tegutseb, uurib, katsetab enamasti kogemuspõhiselt ja matkides, vajades täiskasvanu tuge	Konstrueerib, katsetab ja uurib erinevaid võimalusi – lahendab lihtsamaid praktilisi probleeme (nt „eelmine kord see vahend sobis, proovin uuesti“), kuid võib vajada täiskasvanu suunamist	Kasutab teadmisi igapäevastes situatsioonides ja oskab põhjendada oma valikuid ja otsuseid lühidalt (nt „ma tegin nii, sest eelmine kord see töötas“)	Kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades
Valib vahendeid ja lahendab probleeme enamasti katse-eksituse abil (nt proovib mitut erinevat eset, kuni üks sobib)	Valib vahendeid ja osaleb lihtsates praktilistes probleemilahendustes, kus saab proovida erinevaid vahendeid (nt ehitusklotsid, loovmaterjalid)	Valib tuttavate ülesannete puhul sobivaid vahendeid ja võtteid ning lahendab probleeme, tuginedes varasemale kogemusele	Kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks

Lisa 2 Õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eeldatavad arengutulemused vanuserühmade kaupa

VALDKOND MINA JA KESKKOND

	3–4	4–5	5–6	6–7
Mina	Ütleb küsimise korral oma ees- ja perekonnani me, vanuse ja soo (poiss, tüdruk) ning nimetab täiskasvanu abiga oma lemmiktegevuse	Kirjeldab enda välimust ja ennast lihtsate omaduste kaudu (nt kiire, rõõmus, meeldib joonistada)	Kirjeldab oma iseloomu ja huve detailsemalt, oskab võrrelda end sõpradega	Oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid
Kehaosad ja privaatsus	Osutab küsimise korral peale, kätele, jalgadele, silmadele, suule, ninale ja kõrvadele ning nimetab nende kehaosade peamist otstarvet (nt kõrvadega kuulatakse)	Tunneb oma kehaosi, teab nende lihtsamaid ülesandeid ning mõistab, et mõned kehaosad on privaatsed ja kuuluvad ainult talle	Nimetab kehaosi ja kirjeldab nende lihtsamaid ülesandeid, teab, millised kehaosad on privaatsed, ning mõistab isiklike piiride olulisust	Oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest ning oskab seista oma isiklike piiride eest
Kodu, pere, peretraditsioonid	Räägib, kellega ta koos elab ja oskab kirjeldada pere liikmeid	Kirjeldab, mida talle meeldib oma perega teha, toob näiteid kodust (nt kortermaja,	Kirjeldab oma pere kombeid, erinevaid ruume kodus ja nende otstarvet	Oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone

		eramaja) ja kommetest		
Ametid	Nimeta igapäevaelust tuttavamaid ametid (nt õpetaja, arst)	Nimeta mõningaid ametid ja oskab kirjeldada, mida nad teevad	Nimeta erinevaid ametid ning seostab neid iseloomulike tööülesannete ja töövahenditega	Oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ametid
Eesti sümbolid ja kultuuritraditsioonid	Tunneb ära Eesti lipu ning teab, et elab Eestis. Nimeta mõne tuttava rahvakalendri tähtpäeva või sellega seotud tegevuse	Tunneb ja nimeta mõningaid Eesti riigi ja rahvussümboleid ning teab mõnda Eesti rahvakalendri tähtpäeva ja traditsiooni	Nimeta Eesti riigi ja rahvussümboleid ning kirjeldab mõningaid talle tuttavaid Eesti rahva- ja kultuuritraditsioone	oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi
Erinevuste mõistmine	Märkab, et teised lapsed võivad käituda või välja näha erinevalt	Toob võrdluses välja inimeste erinevusi (keel, toit, riietus) ja vajadusi	Mõistab, et inimesed võivad erineda oma keele, kommete ja vajaduste poolest	Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad ning neil võivad olla erinevad vajadused ja tavad
Turvalisus, abi kutsumine	Nimeta esemeid, mis võivad olla ohtlikud (nt nuga, käärid) ja räägib täiskasvanule, kui kardab või on saanud haiget	Nimeta ohtlikke esemeid ja tegevusi (nt terariistad, mängimine ohtlikes kohtades) ja teab, et abi saamiseks tuleb pöörduda	Teab, kuidas turvaliselt käituda (nt ohtude ennetamine ja märkamine) ja kirjeldab, millal tuleb helistada hädaabinumbriks ning millist infot helistades edastada	Oskab ebameeldivates või ebaturvalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda

		usaldusväärse täiskasvanu poole (nt politseinik, õpetaja), nimetab hädaabinumbrit 112		
Tervis ja keskkond	Teab, et liikumine, värske õhk ja tervislik toit aitavad olla terve	Nimetab tervist toetavaid tegevusi keskkonnas (nt värskes õhus viibimine, puhtas vees ujumine)	Teab, millised tegevused ja harjumused aitavad tervist hoida ning millised võivad tervist kahjustada	Oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida
Hammaste tervis	Teab, et hambaid peab pesema ja nimetab hammaste hooldamise vahendeid	Nimetab hammaste jaoks kasulikke ja kahjulikke toiduaineid ning oskab selgitada, miks ja kuidas tuleb hambaid pesta	Nimetab hammaste tervise jaoks vajalikke tegevusi (hammaste pesemine, tervislik toitumine, hambaarsti juures käimine)	Oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist
Isiklik hügieen	Teeb hügieenitoiminguid (nt käte pesu, nuuskamine) täiskasvanu suunamisel ja vajadusel abiga	Teab vajalikke hügieenitoiminguid ning teeb neid iseseisvalt täiskasvanu meeldetuletusel	Selgitab hügieenitoimingute vajalikkust ja järgib igapäevaseid hügieeniharjumusi iseseisvalt	Oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid

Inimese mõju keskkonnale: loodushoid, säästev areng	Hoiab täiskasvanu juhendamisel lihtsate tegevuste kaudu keskkonda (nt sorteerib prügi)	Teab, miks on vaja loodust hoida ja osaleb keskkonnasäästlikes tegevustes	Selgitab, millised tema teod võivad mõjutada keskkonda ja miks on oluline loodust hoida ning mis juhtub, kui seda mitte teha	Märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt
Kodukoha eripära ja loodus	Kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma kodukoha loodust ja tunneb jalutuskäigul ära tuttavaid kohti	Nimetab konkreetseid looduselemente oma kodukohas (nt meie kodu lähedal on järv, seal on suured puud)	Tunneb ja nimetab kodukoha loodusobjekte, loomi, taimi ja mõisteid (nt linn, küla, mets, park, tiik, järv)	Tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust
Looduse sõltuvus ajatsüklites	Nimetab täiskasvanu juhendamisel ööpäeva osasid (hommik, lõuna, õhtu, öö) ja kirjeldab nendega seotud tegevusi ning tutvub erinevate aastaegade	Eristab ja nimetab ööpäeva osasid ja aastaagu, seostab neid mõne tüüpilise loodusnähtuse ja tegevusega (nt sügisel lehed langevad ja me riisume lehti)	Kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, aastaring	Oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites

Loodusnähtused	Nimetab erinevaid ilmastikunähtusi (nt sajab vihma, tuul puhub) ja mõningaid aastaajale omaseid tunnuseid täiskasvanu suunamisel	Kirjeldab täiskasvanu toel aastaaegu seoses ilmastiku- ja loodusnähtustega	Kirjeldab erinevaid ilmastikunähtusi ning oskab neid seostada aastaegade	Oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegade
Ohud seoses keskkonnaga	Arutleb täiskasvanu juhendamisel ohtlike olukordade üle looduskeskkonnas (nt ohud metsas, veekogudel)	Nimetab tegevusi, mis võivad olla ohtlikud nii loodus- kui tehiskeskkonnas (nt ujumine täiskasvanu järelevalveta, rattasõit kiivrita)	Oskab nimetada, mida tuleb teha ohutuse tagamiseks erinevates keskkondades	Oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega
Liiklus	Nimetab liiklusvahendeid ja tunneb ära tuttavaid liiklusmärke (nt valgusfoor, ülekäigurada) ning selgitab täiskasvanu abiga nende tähendust	Arutleb ohtude ja ohtlike olukordade üle tänaval ning teab mõningaid liiklusreegleid (nt sõiduteed ületades tuleb peatuda, vaadata, veenduda)	Selgitab käitumisreegleid tänaval ja teab, et liikluses tuleb olla tähelepanelik ja ettevaatlik ning käitub ohutult erinevates liiklusolukordades	Oskab liikluses ohutult käituda
Tervislik toitumine	Arutleb täiskasvanu abiga, miks juur- ja	Nimetab, mis on tervisele kasulikud ja kahjulikud söögid ja	Teab ja oskab selgitada, milliseid toiduaineid on vaja iga päev süüa rohkem ja milliseid	Oskab kirjeldada, mida tähendab tervislik ja

	puuviljad on kasulikud	joogid (sh vee tähtsus)	vähem, et olla terve.	mitmekesine toitumine
Tervise väärtustamine	Arutleb täiskasvanu abiga, miks on uni ja liikumine vajalik	Nimetab tervist hoidvaid tegevusi (tervislik toitumine, kehaline aktiivsus, uni, puhkus)	Teab ja selgitab, miks uni, puhkus ja liikumine mõjutavad tervist	Oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel
Kiusamisvaba käitumine	Arutleb täiskasvanu juhendamisel, miks löömine, narrimine või halvasti ütlemine ei ole lubatud	Mõistab täiskasvanu toel, et teiste inimeste suhtes tuleb olla salliv ja tunneb ära kiusamiskäitumise	Teab, et vägivald ja kiusamine on vale, ning oskab ennetada, märgata ja vajadusel abistada.	Oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine
Raha	Arutleb täiskasvanu juhendamisel, mis on raha ja milleks seda kasutatakse	Teab, et täiskasvanud käivad tööl raha teenimiseks ja arutleb, et raha eest saab osta vajalikke asju (nt toit, riided) ning õpib mängudes raha kasutamist	Selgitab raha kasutamise otstarvet, et see on mõeldud asjade ostmiseks, teenuste eest tasumiseks ja mõistab raha väärtust (nt seda peab koguma või säästma)	Oskab selgitada raha otstarvet

Digiturvalis us	Nimetab täiskasvanu juhendamisel kodus ja lasteaia kasutatavaid digiseadmeid (nt arvuti, telefon) ja teab mõningaid ohtusid nende kasutamisel	Arutleb täiskasvanu suunamisel digikäitumise reeglite üle (nt piiratud aeg ekraani vaatamiseks, võõrastele ei ütle oma nime)	Teab, kuidas digitehnoloogiat eesmärgipäraselt kasutada (nt õppimiseks, joonistamiseks), nimetab mõningaid ohte digikeskkonnas (nt isikliku info jagamine, tundmatute linkide avamine)	Teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas
Digivahendite kasutamine	Kasutab koos täiskasvanuga lihtsamaid robotikaseadmeid ning oskab neid hoida	Kasutab täiskasvanu juhendamisel digivahendeid, täidab lihtsaid ülesandeid (nt foto tegemine, äpi avamine) ja suudab programmeeri- ja lihtsamaid robotikaseadmeid	Oskab digivahendeid, sh robotikaseadmeid, kasutada konkreetse eesmärgiga, iseseisvalt, paaris või väikerühmas järgides kokkulepitud reegleid	Oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovalt kasutada ning juhib lihtsamaid robotikaseadmeid

VALDKOND KEEL JA KÕNE

	3–4	4–5	5–6	6–7
Kirjalik kõne	Tunneb täiskasvanu rõhutatud hääldamise järgi kuulmise teel ära hääliku häälikute reas, nimetab üksikuid tähti ja tunneb kirja pildis ära oma nime	Tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (v.a häälikuühendites), häälib täiskasvanu abiga lihtsamaid sõnu ning tunneb ära ja nimetab tuttavaid tähti	Määrab hääliku asukoha (alguses, keskel, lõpus) häälikuühendit a sõnas, teab enamikku tähti ning loeb üksikuid sõnu kindlas situatsioonis (nt poe- ja tänavanimed, sildid)	Tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu
	Matkib lugemist ja kirjutamist erinevatel viisidel või vahenditega	Kirjutab üksikuid talle tuttavaid tähti ja oma nime	Oskab kirjutada enamikke joonistähti ja täiskasvanu juhendamisel üksikuid tuttavaid sõnu	Oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega
Hääldamine	Hääldab õigesti enamikku emakeele häälikuid (v.a r-häälik) ja lihtsamatest häälikutest koosnevaid konsonantühendeid (-nt, -lt, -mp jne)	Hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid ja 3–4-silbilisi tuttava tähendusega sõnu	Kordab järele ja hääldab õigesti kõiki emakeele häälikuid ja tuttava tähendusega sõnu	Oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid

Sõnavara	Kasutab igapäevases suhtluses tuttavaid sõnu, sh liitsõnu ja moodustab kahekuni kolmesõnalisi lauseid	Laiendab oma sõnavara (vastandsõnad, omadussõnad jne) ja kasutab seda lihtsates lausetes igapäevases suhtluses	Kasutab keerukamaid lauseid, moodustab vajaduse korral sõnu uudsete objektide, nähtuste või tegevuste tähistamiseks (nt nuga õuna koorimiseks – õunanuga)	Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada
Suhtlemine	Algatab ise aktiivselt suhtlust ning suhtleb meelsasti eakaaslastega koostegevuses	Algatab ja jätkab täiskasvanuga dialoogi ka väljaspool situatsiooni, vahetab vesteldes muljeid oma kogemuste põhjal ning esitab küsimusi (nt Miks ta nii tegi? Kuidas teha?)	Püsib enda või teiste algatatud teemas, vajaduse korral kohaneb teemamuutustega	Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga
	Jutustab täiskasvanu abiga pildiseeria järgi, öeldes iga pildi kohta ühe lausungi	Jutustab täiskasvanu vähese abiga nähtust, tehtust ja möödunud sündmustest 3–5 lausungiga (nt mida ta tegi kodus pühapäeval)	Jutustab pildi või kogemuse põhjal seotud lausungitega, kasutades sidesõnu	Oskab jutustada pildi, kuuldud teksti või oma kogemuse põhjal, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada

				seejuures oma tundeid
	Reageerib täiskasvanu lihtsamatele juhistele	Saab täiskasvanu abiga aru kuuldust ning oskab sellele sobivalt reageerida	Saab aru kuuldu peamisest sisust, oskab sellele reageerida ja sobivalt vastata	Saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida
	Püüab oma mõtteid ja soove väljendada täiskasvanu suunavate küsimuste abil	Suudab oma mõtteid väljendada lihtsate lausetega tuttavates olukordades	Räägib oma kogemustest ja tähelepanekute st, väljendades oma mõtteid arusaadavalt	Oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda
	Kasutab kõnes eri tüüpi lihtlauseid (sh koondlauseid)	Kasutab kõnes lihtsamaid põimlauseid	Kasutab kõnes põimlauseid ja lihtsamaid liitlauseid	Kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid
	Loeb täiskasvanu abiga lihtsamaid liisusalme	Loeb peast liisusalme/luuletusi	Teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust	Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule

EESTI KEEL TEISE KEELENA

3–4	4–5	5–6	6–7
Saab aru tuttavatest eestikeelsetest sõnadest	Saab aru lihtsamatest õpitud sõnadest ja väljenditest, mõistab nende tähendust	Mõistab tuttavates igapäevaolukordades lihtsamat eestikeelset kõnet ning reageerib sellele sobivalt	Saab aru õpitud sõnadest ja väljenditest, mõistab nende tähendust ning kasutab neid igapäevasuhtluses eakaaslaste ja täiskasvanutega

Kordab järele lihtsamaid igapäevaelus kasutatavaid sõnu ja lausungeid (nt mängin palli, panen riidesse)	Kordab järele õpitud sõnu ja lausungeid ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks	Tunneb ära ja kasutab tuttavates olukordades õpitud eestikeelseid sõnu ja lihtsamaid väljendeid	Saab aru õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnade tähendusest ja väljendab end lihtsamate keeleliste konstruktsioonide abil
Õpib täiskasvanu suunamisel, vajadusel viibete, žestide abil aru saama lihtsatest korraldustest, mis on igapäevategevustega seotud (nt hakkame sööma, läheme õue)	Saab aru täiskasvanu toel (viiped, žestid) ja reageerib lihtsatele korraldustele	Saab aru lihtsamatest eestikeelsetest korraldustest ning tegutseb nende järgi, vajadusel täiskasvanu, žesti või näitliku vahendi toel	Mõistab eesti keelse korralduse sisu ja reageerib sellele vastavalt. Vajadusel toetatakse lapse mõistmist žesti või viipega
Õpib aru saama igapäevategevustega seotud küsimustest täiskasvanu toel	Saab aru igapäevategevusega seotud küsimustest ning püüab täiskasvanu toel omandatud sõnavara piires neile vastata	Mõistab tuttavat teemal esitatud lihtsaid küsimusi ning vastab neile õpitud sõnavara kasutades	Saab aru lihtsast küsimustest ning proovib neile iseseisvalt vastata, kasutades lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone
Saab aru üksikutest viisakusväljenditest (tere, palun, aitäh)	Kasutab täiskasvanu suunamisel üksikuid viisakusväljendeid	Kasutab tuttavates suhtlusolukordades õpitud eestikeelseid viisakusväljendeid, vajadusel täiskasvanu suunamisel	Kasutab õpitud viisakusväljendeid, vajadusel täiskasvanu meeldetuletamisel
Proovib hääldada täiskasvanu abiga üksikuid lihtsamaid sõnu	Hääldab täiskasvanu abiga lihtsamaid sõnu	Kordab ja hääldab õpitud eestikeelseid sõnu ning püüab eristada erineva häälikupikkusega sõnu täiskasvanu eeskujul	Kordab täiskasvanu juhendamisel võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viipega toetatud lihtsamaid, erineva häälikupikkusega sõnu

Tunneb täiskasvanu rõhutatud hääldamise järgi kuulmise teel ära hääliku häälikute reas ja tutvub eesti tähtedega (nt klotsidel, õppemängudes, „rääkivatel seintel”)	Tunneb kuulates iseseisvalt ära hääliku häälikute reas ja sõnades (v.a häälikuühendites), häälib täiskasvanu abiga lihtsamaid sõnu ning tunneb ära üksikuid tähti ja kirja pildis oma nime	Tunneb enamikku eesti keele tähti ning proovib kokku lugeda lihtsamaid ühe- ja kahe silbilisi sõnu	Määrab hääliku asukoha (alguses, keskel, lõpus) häälikuühendita sõnas, teab kõiki tähti ja loeb üksikuid sõnu
Matkib üksikute eestikeelsete tähtede kirjutamist erinevatel viisidel või vahenditega	Kirjutab täiskasvanu toel üksikuid talle tuttavaid eestikeelseid tähti	Kirjutab tuttavaid tähti ning proovib eeskuju järgi kirjutada lihtsamaid sõnu joonistähtedega	Kirjutab enamikku joonistähti ja täiskasvanu juhendamisel üksikuid tuttavaid sõnu, sh oma nime
Õpib täiskasvanu suunamisel üksikuid lihtsamaid eestikeelseid laule ja liisusalmes koos liigutustega	Kordab täiskasvanule järgi lihtsamaid eestikeelseid laule või luuletusi	Teab peast vähemalt ühte eestikeelset laulu, liisusalmi või lühikest luuletust ning osaleb nende esitamisel	Teab peast mõnda tuttavat eestikeelset laulu või luuletust

VALDKOND MATEMAATIKA

	3–4	4–5	5–6	6–7
Hulga mõiste ja võrdlemine	Otsustab, kas ese kuulub või ei kuulu moodustatud hulka	Rühmitab esemeid kahe erineva tunnuse järgi (nt värv ja kuju)	Rühmitab ja nimetab hulga erinevaid ja ühiseid tunnuseid	Oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust

	Moodustab sarnaste tunnuste alusel paarid ja võrdleb neid	Võrdleb esemete hulki ning otsustab, mida on rohkem, vähem või võrdselt	Võrdleb hulki kasutades mõisteid ja tutvub märkidega rohkem kui ($>$), vähem kui ($<$) ja võrdselt ($=$)	Oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid <i>rohkem</i> , <i>vähem</i> , <i>võrdselt</i>
Loendamine, numbrite tundmine ja arvutamine	Loendab 5 piires ja tunneb arvude rida 5ni	Tutvub arvude ja numbrimärkidega 10ni ja kirjutab neid näidise järgi	Loendab 12 piires, teab arvude rida 12ni, tunneb ja kirjutab numbrimärke ning nimetab antud arvule eelnevat ja järgnevat arvu	Oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada
	Mängib koos täiskasvanuga mängu, mis toetavad liitmisest ja lahutamisest aru saamist läbi praktilise kogemuse (nt klotsidest torni ehitamine, poemäng)	Saab aru, et pärast juurde lisamist on esemeid rohkem ja pärast äravõtmist vähem	Paneb kokku kahe hulga esemed ja liidab ning võtab ühest hulgast esemeid ära ja lahutab	Oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke $+$, $-$, $=$

	Kuulab täiskasvanu matemaatilist jutukest, mis on illustreeritud näitlike vahenditega ja püüab sellest aru saada	Koostab koos täiskasvanuga lihtsa matemaatilise jutu kahest hulgast	Koostab lühikese matemaatilise jutukese kahe hulga kohta (nt „Mul oli 3 õuna, andsin 1 ära“)	Oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilis i jutukesi
Suurused ja mõõtmine, ühikud	Võrdleb kahte eset suuruse (suurem – väiksem), pikkuse (pikem – lühem), laiuse (laiem – kitsam) järgi ning kasutab lihtsamaid mõisteid	Võrdleb ja järjestab 3 eset suuruse, pikkuse, laiuse ja kõrguse järgi ning kasutab vastavaid mõisteid	Järjestab kuni 5 eset suurustunnuse järgi, leiab vaadeldavast objektist silma järgi suurema - väiksema - sama suure ning kontrollib objekte kõrvutades	Oskab järjestada kuni viite eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm)
	Tunneb igapäevaelus ära münte ja rahatähti ning kasutab neid mängudes	Teab, et rahaga saab asju osta ja mõisteid „sent” ja „euro” ning kasutab võrdlemisel mõisteid „kergem” ja „raskem”	Seob rahasumma kogustega, oskab lihtsamat summat kokku arvutada (nt poemäng) ning tutvub mõõtühikutega (meeter, liiter, kilogramm) ja nende kasutamise võimalustega	Teab enamkasutat avaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse

	Tunneb mängus mõõtmise teel ära erineva pikkusega esemed (nt pikk, lühike)	Mõõdab täiskasvanu toel esemete pikkust nööri või muu vahendiga	Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (nt pulk, samm) ja võrdleb tulemusi	Oskab mõõta esemete pikkust kokkulepituid mõõtühikuga (samm, pulk, nööri vms)
Geomeetria lised kujundid ja mustrid	Eristab ringi, kolmnurka ja nelinurka ning leiab kujunditega sarnaseid esemeid lähiümbrusest	Nimetab ja leiab tasapinnalisi kujundeid (ring, kolmnurk, nelinurk), kirjeldab erinevate nelinurkade (ruudu ja ristküliku) sarnasusi ja erinevusi	Tutvub ruumiliste kujunditega kera ja kuup ja märkab sarnasusi ja erinevusi tasapinnaliste kujunditega (ring, nelinurk)	Tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada
	Jätkab õpetaja antud mustrit (nt punane-sinine-punane nupp)	Loob ja jätkab mustreid erinevate vahenditega (nt looduslikud materjalid, värvilised esemed)	Loob ja jätkab mustreid, rütme ning märkab neid ümbritsevas keskkonnas (nt põrandaplaadid on kollane-roheline-kollane-roheline, jalajäljed lumel)	Märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua
Orienteerumine ajas	Kasutab täiskasvanu toel mõisteid: <i>täna, homme, eile</i>	Kasutab tuttavates olukordades mõisteid: <i>täna, eile, homme, praegu, enne</i>	Teab, kasutab ja eristab mõisteid: <i>eile, täna, homme, enne, praegu, varem – hiljem, noorem – vanem</i>	Oskab kasutada õigesti mõisteid <i>eile, täna, homme, enne, praegu, varem –</i>

				<i>hiljem, noorem –vanem</i>
	Kordab täiskasvanu järgi nädalapäevade nimetusi ja leiab aastaegadele iseloomulikke tunnuseid (nt piltidel, vestluses vm)	Nimetab täiskasvanu toel ja kirjeldab erinevaid aastaagu, nädalapäevi õiges järjestuses ning tutvub kuude nimetustega	Teab aastaegade ja nädalapäevade järjestust ning seostab kuid aastaagadega	Oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaagu õiges järjestuses
	Kirjeldab aastaaga, millal on tema sünnipäev (nt siis, kui lumi on maas; siis, kui puude lehed lähevad kollaseks)	Teab, millisel aastaajal on tema sünnipäev ja täiskasvanu toel nimetab oma sünnikuud	Nimetab oma sünnipäeva ja kuud, kasutades vajadusel abivahendeid (nt sünnipäevapuu, kalender)	Oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva
	Märkab täiskasvanu toel kella liikumist, seostab teatud tegevusi kindla kellaajaga	Mõistab täiskasvanu toel, et kella suur seier (üleval) näitab täistundi ja tuvastab täistunni kellaaja analoogkellal	Tuvastab kellal täistundi (analoog- ja digitaalkellal) ja nimetab seda õigesti	Oskab määrata kellaega täistundides
Orienteerumine ruumis, õuealal ja paberil	Kasutab täiskasvanu toel lihtsaid ruumilisi mõisteid: peal, all, ees, taga igapäevastes	Määrab enda asukohta teiste laste ja asjade suhtes (nt seisan sõbra taga, olen laua ees), ning täiskasvanu toel vasakut ja paremat poolt	Määrab eseme (nt robotika vahendi) asukohta teise eseme suhtes ruumis, õuealal (nt GPS kunst) ja paberil	Orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme

	mängudes ja tegevustes		kasutades mõisteid all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal	suhtes- all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal
--	------------------------	--	--	---

VALDKOND MUUSIKA

	3–4	4–5	5–6	6–7
Laulmine ja muusika kuulamine	Huvitub laululistest tegevustest (plaksutab, teeb kaasa kokkulepitud liigutusi), laulab täiskasvanuga kaasa üksikuid fraase ja laululõike	Laulab peast lihtsamaid õpitud laule rühmaga samas tempos	Laulab teistega koos ja samas tempos õpitud eakohaseid laule, kasutades loomulikku häält	Oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi
	Tunneb rõõmu kuulatavast laulust või muusikapalast ja reageerib muusikale emotsionaalselt (nt plaksutab, kõigutab keha)	Väljendab emotsionaalselt kuulatud muusikas tajutud eristuvaid meeleolusid liigutuste ja liikumisega, tunneb kuulmise järgi ära õpitud laulu	Teab muusikalisi põhimõisteid: aeglane – kiire, kõrge – madal, vali – vaikne, rõõmus – kurb ja oskab nende kaudu kuulatud muusikat iseloomustada	Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada

	Tunneb ära ja imiteerib looma- ja linnuhääli	Eristab kõla järgi õpitud pille (nt kõlapulgad, tamburiin, marakas)	Eristab muusikat kuulates enamlevinud pille (nt klaver, viiul, flööt)	Eristab õpitud pille tämbri ja kõla järgi
Pillimäng	Mängib kehapillil (plaksud, patsud) ja lihtsamatel pillidel (nt marakas, rütmimuna, kelluke) täiskasvanuga kaasa, eristades kiiret ja aeglast rütmi	Mängib rütmipille (nt kõlapulgad, tamburiin, kuljused) muusika kuulamise, liikumise ja laulmise saateks	Mängib õpitud pillidel rütmisaateid lasteriimidele ja -lauludele õige hoiu ja mänguvõtetega, ansamblimängus osaledes alustab ja lõpetab koos teistega, mängib nendega ühes tempos	Oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega
Muusikali s-rütmiline liikumine	Liigub koos täiskasvanuga, reageerides muusika eristuvatele vormiosadele (jooks, kõnd, seisak)	Juhindub muusika meeleolust ja rütmist ning püüab liikumisel nendega arvestada	Arvestab liikumisel muusika kiirusega, muudab liikumist muusikaosade ja muusikaliste väljendusvahendite vaheldumise põhjal (tempo, dünaamika, register)	Oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule

	Sooritab lihtsaid tantsuliigutusi (keerutus kohapeal, poolkükk, kand- ja varvasastak, rõhksamm, liigutused ülakeha ja kätega) täiskasvanu ettenäitamisel	Tantsib, kasutades eakohaseid tantsuelemente (liikumised ringis, kolonnis, paarilisega keerutamine), osaleb laulumängude s	Esitab õpitud tantse, kasutades eakohaseid tantsuelemente (nt hüpaksamm, liikumised paarilisega)	Oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega.
	Juhindub oma liikumise valikul muusika iseloomust ja täiskasvanu ettenäitamises t	Väljendab muusika meeleolu liikumise kaudu	Imiteerib ja katsetab loovaid liikumisi, kasutades erinevaid vahendeid ja arvestades muusika meeleoluga	Oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid

VALDKOND LIIKUMINE

3-4	4-5	5-6	6-7
Suudab keskenduda tuttavale ja huvipakkuvale kehalisele tegevusele täiskasvanu suunamisel	Suudab keskenduda ja sooritada uudseid kehalisi tegevusi täiskasvanu suunamisel	Suudab lühiajaliselt pingutada ja keskenduda kehalisele tegevusele ning seda lõpule viia	Suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele

Tunneb liikumisel ja mängimisel mõningaid ohutusreegleid, kuid vajab täiskasvanu suunamist ja positiivset eeskuju	Tunneb ja osaliselt järgib liikumisel ja mängimisel reegleid, kuid vajab veel juhendamist ja tuge	Liikumistegevuses ja mängimisel järgib ohutus- ja mängureegleid, suudab juba teha arukamaid valikuid mänguks ja liikumiseks	Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid
Sooritab põhiliikumisi õpitud harjutustes ja mängudes (põhiliikumise oskused alles arenevad ja kujunevad)	Sooritab põhiliikumisi sujuvalt aktiivses tegevuses ja mängudes	Sooritab põhiliikumisi sihipäraselt aktiivses tegevuses ja mängudes	Sooritab põhiliikumisi pingevalt, nii et liigutused on koordineeritud
Teeb tasakaalu, painduvust ja kiirust arendavaid harjutusi ja tegevusi	Suudab sooritada tasakaalu, painduvust ja osavust arendavaid harjutusi ja tegevusi	Suudab täpsemalt juhtida liigutusi ja kombineerida erinevaid liikumiselemente, sooritada kestvamaid tegevusi, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi	Oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi
Suudab kõndida lühikest maad (nt 2-3m) kitsal rajal, seista ühel jalal mõned sekundid	Suudab säilitada tasakaalu lühikest aega paigal olles ning liikuda piiratud pinnal ja liikumise ajal hoida kehaasendit (k.a kelgutamisel, suusatamisel, tõukerattaga sõitmisel vm)	Suudab seista ühel jalal ja oskab sooritada lihtsaid tasakaaluasendeid; suudab kõndida kitsal rajal enesekindlalt ja sujuvalt. Suudab hoida tasakaalu vahendil liikudes (nt	Suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel

		kelgul, suuskadel, tõuke- või jalgrattal)	
Sooritab harjutusi õpetaja sõnalise seletuse ja ettenäitamise järgi	Sooritab harjutusi õpetaja sõnalise seletuse järgi ja püüab ise lihtsaid liigutusi või harjutusi ette näidata	Sooritab harjutusi õpetaja selgituste järgi ja julgeb ka kaaslastele liigutusi ja harjutusi ette näidata	Oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata
Teeb lihtsaid liigutusi muusika järgi	Teeb lihtsaid rütmilisi liikumisi (nt plaks-plaks-hüpe)	Tunneb ja järgib lihtsat rütmi (nt korduvad mustrid, tempovahetus), kasutab lihtsaid tantsusamme üksi ja rühmas tantsides	Oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi
Reageerib lihtsatele rütmidele ja liikumisjuhistele (nt muusika järgi liikuma jääda või liikuda aeglasemalt/kiiremini)	Jäljendab liikumisega erinevaid rütme, lihtsa muusika või plaksutuse saatel (nt kõnnib ühtlases tempos, kui kuuleb plaksutust) ja muudab liikumisviisi rütmimuutusel	Eristab aeglast ja kiiret rütmi ning kohandab oma liikumist vastavalt	Oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga
Kasutab erinevaid vahendeid (näiteks pallid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne) loovalt ja katsetades, mitte veel sihipäraselt	Kasutab erinevaid vahendeid (näiteks pallid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne) juba sihipärasemalt (nt viskab palli soovitud suunas, suudab rõngast keerutada)	Kasutab vahendeid iseseisvalt, mitmekesisemalt ja loovalt (nt suudab visata palli sihtmärki, veeretada ja keerutada rõngast, kelgutada turvaliselt)	Oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid (näiteks pallid, linnid, rätikud, rõngad, reketid, suusad, kelgud jne)

Mängib täiskasvanu juhendamisel, lihtsaid mängu, kus on liikumist ja vähem kindlaid reegleid	Mängib lihtsamaid liikumismänge, kus on 1–2 reeglit. Sportlike elemente (nt viskamine, hüppamine, jooksmine) rakendab mängus sihipäraselt	Mängib mängu, kus on rohkem reegleid ja koostööd (nt liikumis- ja sportlike elementidega mängud meeskondades)	Oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu
Nimetab täiskasvanu suunamisel mõningaid igapäevaseid liikumisi (nt jooksmine, hüppamine, ronimine), eriti neid, mida ise sageli teeb	Nimetab erinevaid igapäevaseid liikumisi (nt rattasõit, jooksmine, tantsimine) ja lihtsamaid spordialasid, mida on näinud või ise teinud (nt jalgpall, tantsimine vm)	Nimetab erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi (nt jalgrattaga sõitmine, kelgutamine vm) ja mitmeid spordialasid nimepidi, eriti neid, mida on ise proovinud või mida peres harrastatakse	Oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid

VALDKOND KUNST

3-4	4-5	5-6	6-7
Leiab täiskasvanu juhendamisel lähimast ümbrusest üksikuid detaile ja objekte ning kujutab neid lihtsustatult	Leiab täiskasvanu juhendamisel lähimast ümbrusest detaile ja objekte ning püüab neid omavahel seostada ja kujutada	Leiab lähimast ümbrusest detaile ja objekte ning kujutab neid vabalt ja isikupäraselt	Oskab leida ümbritsevat vaadeldes detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil

Kasutab lihtsaid kunstivahendeid (nt värvipliats, pintsel, savi)	Katsetab täiskasvanu juhendamisel erinevaid kunstmaterjale ja väljendab ennast kunstitöö kaudu	Oskab täiskasvanu juhendamisel mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutluspile	Oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutluspile
Kasutab etteantud vahendeid täiskasvanu suunamisel	Teab, kuidas erinevaid vahendeid ohutult ja sihipäraselt kasutada	Valib sobivad vahendid ning kasutab neid ohutult ja sihipäraselt	Kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt
Kirjeldab täiskasvanu suunamisel oma kunstitööd lühidalt ja nimetab kujutatud objekte	Jutustab täiskasvanu suunamisel oma kunstitööst ja õpib väljendama oma arvamust kaaslaste kunstitööde kohta	Kirjeldab oma töö protsessi, selgitab valikuid ning avaldab teiste tööde suhtes heatahtlikult arvamust	Oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle
Kaunistab eseme täiskasvanu valitud vahendite (nt šabloon, tempel vm) ja juhendamise abil	Kavandab ja kaunistab eseme täiskasvanu suunamisel.	Kavandab, valib vahendid ja kaunistab eseme iseseisvalt.	Koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks.
Teeb täiskasvanu juhendamisel kaaslastega ühistööd	Jagab töövahendeid kaaslastega ja osaleb ühises kunstitöös	Teeb iseseisvalt tööd rühmas, järgides kaaslastega ühises kunstitöös kokkuleppeid	Oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd

Räägib täiskasvanu suunamisel kunstitööst	Vaatleb kunstitöid ja jutustab teosest täiskasvanu suunamisel	Arutleb nii enda kui ka teiste kunstitööde üle, suhtudes kaaslaste töödesse heasoovlikult	Vaatleb kunstiteoseid ja oskab vestelda
Kaunistab täiskasvanu abiga rühmaruumi	Valib täiskasvanu suunamisel kaunistuse tegemiseks vahendid ja paigutab need rühmaruumi	Oskab iseseisvalt kavandada ja valida kunstivahendid õpi- ja kasvukeskkonna kujundamiseks	Kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel
Tunneb ära tuttavad digiseadmed, kasutab neid koos täiskasvanuga	Pildistab või filmib täiskasvanu juhendamisel	Oskab kasutada digiseadmeid iseseisvalt, tehes pilti, videot või salvestades heli	Loob digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video)